

Vergaderjaar 2009–2010

31 066

Belastingdienst

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 88

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 mei 2010

Met deze brief bieden wij u de eindrapportage werking van de loonaangifteketen in 2009 en de twaalfde halfjaarlijkse rapportage Walvis/Wfsv van UWV en Belastingdienst aan (bijlagen 1 en 2)¹. Beide rapportages gaan vergezeld van een oordeel van Het Expertise Centrum (HEC) (bijlagen 3 en 4)¹. De halfjaarlijkse rapportages vinden hun oorsprong in de motie van het kamerlid Weekers c.s. (Kamerstukken II 2003/04, 29 529 en 29 531, nr. 17). In de halfjaarlijkse rapportage is de in het Algemeen Overleg Walvis van 10 februari 2010 gevraagde informatie over het gebruik van het Digitaal Verzekerdenbericht opgenomen.

Met deze brief bieden wij u tevens de negende rapportage UWV en Walvis van de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) aan (bijlage 5)¹. Verder bieden wij u de brief van UWV en Belastingdienst aan over de eenduidige loonaangifte, waarin zij inzicht bieden in de status van de lopende onderzoeken (bijlage 6)¹. In deze brief wordt ook ingegaan op het white paper «Eenduidige Loonaangifte en de Polisadministratie» van de Ockham groep. Dit was u toegezegd in het Algemeen Overleg SUWI van 25 maart 2010.

Algemeen beeld

Het verheugt ons dat in 2009 goede voortgang is geboekt bij het inrichten van de loonaangifteketen. De toezichhouders HEC en IWI bevestigen de geboekte voortgang en wijzen op de punten die nog verdere aandacht vergen. De focus komt daarbij meer te liggen op het borgen van de inhoudelijke kwaliteit van de gegevens in de polisadministratie en het aansluiten van meer afnemers. UWV en Belastingdienst werken hierbij nauw samen met inhoudingsplichtigen, afnemers, salarissoftwareleveranciers en overige betrokkenen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Werkende keten

In 2009 is, net zoals over 2008, sprake van een werkende loonaangifteketen. Het normenkader bevat de aan de werkende keten gestelde eisen bestaande uit 7 normen voor de processtappen waarvoor Belastingdienst en UWV volledige verantwoordelijkheid dragen. Ten opzichte van 2008 presteerde de loonaangifteketen bij vijf van de zeven normen beter. Zo is de noodzakelijke additionele uitvraag van jaarloongegevens bij inhoudingsplichtigen van 3,7% over 2008 verder afgenomen tot 1,8% over 2009. Op één norm na zijn de normen gehaald. Zoals voorzien is de norm voor het tijdig opnemen van gegevens in de polisadministratie, evenals in 2008, niet gehaald. Dit heeft niet tot problemen voor afnemers geleid. Verstoringen bij de jaarovergang van 2008 naar 2009 waren de belangrijkste oorzaak voor het niet halen van deze norm. UWV en Belastingdienst hebben maatregelen getroffen om deze verstoringen te voorkomen. Dit heeft ertoe geleid dat de jaarovergang van 2009 naar 2010 goed is verlopen.

In het najaar van 2009 is UWV gestart met het berekenen van daglonen op basis van de gegevens uit de polisadministratie. Dit betekent dat het opvragen van loongegevens bij werkgevers is afgenomen. De Belastingdienst heeft gegevens van de polisadministratie ondermeer gebruikt voor het samenstellen van de Vooraf Ingevulde Aangifte (VIA). Het CBS gebruikt de gegevens voor werkgelegenheid- en loonstatistieken. UWV, Belastingdienst en CBS zijn tevens de eigenaren van de loonaangifteketen.

Naast UWV, Belastingdienst en CBS zijn er zo'n 700 afnemers van de in de polisadministratie opgenomen loon- en uitkeringsgegevens. Zo vergelijkt het Inlichtingenbureau voor gemeentelijke sociale diensten maandelijks gegevens uit de polisadministratie met gegevens uit bestanden van sociale diensten. Gemeenten krijgen hierdoor zicht op mogelijke inkomsten van mensen met een bijstandsuitkering (handhaving).

Stabiele keten

De loonaangifteketen is stabiel als alle tijdelijke maatregelen zijn vervangen door structurele maatregelen. UWV en Belastingdienst hebben een groot deel van de geplande maatregelen voor 1 januari 2010 gerealiseerd. Het realiseren van de resterende maatregelen is in de loop van 2010 voorzien. Begin 2011 stellen UWV en Belastingdienst vast of de stabiele keten is gerealiseerd.

Het inrichten van het operationeel beheer van de polisadministratie verloopt inmiddels overeenkomstig de planning. In april 2010 heeft de ICT-dienstenleverancier het systeem Polis+ in beheer genomen. UWV voorziet dat de overige maatregelen rond de complexiteitsreductie in juni 2010 zijn afgerond.

Een belangrijke nog te realiseren maatregel binnen de loonaangifteketen betreft het inrichten van een structureel proces voor het tijdig en juist afhandelen van kwaliteitssignalen van burgers over (loon)gegevens in de polisadministratie. UWV heeft via een pilot ervaring opgedaan met het verwerken van reacties van burgers bij het vaststellen van daglonen op basis van de polisadministratie. Deze ervaring is benut bij het opstellen van een plan van aanpak voor het realiseren van het structurele proces voor het afhandelen van kwaliteitssignalen. Het plan voorziet in aanvullende pilots in 2010 bij het uitvoeren van de Werkloosheidswet (WW) en de Zorgverzekeringswet (ZVW). De pilots zijn nodig om nader inzicht te krijgen in de omvang en aard van de signalen. UWV en Belastingdienst

benutten dit inzicht bij het inrichten van het structurele proces. Wij onderschrijven de door HEC en IWI aanbevolen hoge prioriteit voor het inrichten van het structurele proces voor het afhandelen van kwaliteitssignalen.

Eenduidige loonaangifte

Met de brief van 19 januari 2010 (Kamerstukken II 2009/10, 26 448, nr. 425) informeerden wij u over ons besluit de Eenduidige loonaangifte niet per 1 januari 2011 door te laten gaan. Wij hebben kennis genomen van de reacties van de verschillende partijen hierop. Verder informeerden wij u over de activiteiten om samen met de softwareleveranciers het aantal correcties en fouten in de loonaangiften terug te dringen en na te gaan op welke wijze we naar de burger toe transparantie, stabiliteit en eenduidigheid kunnen verkrijgen. In de afgelopen periode zijn hiertoe bij UWV en Belastingdienst onderzoeken gestart. Het doel van deze onderzoeken is de bruikbaarheid van gegevens in de polisadministratie te verbeteren en de herkenbaarheid daarvan voor burgers te vergroten.

In hun brief (bijlage 6) geven UWV en Belastingdienst inzicht in de stand van zaken van deze onderzoeken. Deze onderzoeken betreffen:

- het terugdringen van het aantal correctieberichten en fouten in de loonaangiften;
- het verbeteren van de aansluiting tussen gegevens op de salarisstroken, de gegevens in de loonaangifte en de gegevens op het Digitaal Verzekeringsbericht;
- het gebruik van gegevens in polisadministratie bij de uitkeringsverzorging;
- het gebruik van polisgegevens in de elektronische dienstverlening aan burgers.

De bestaande loonadministratiepraktijk wordt als vertrekpunt gehanteerd voor deze onderzoeken. Ook wordt uitgegaan van de polisadministratie en dagloonvaststelling in de huidige hoedanigheid.

Het door de Ockham Groep aangedragen alternatief voor de eenduidige loonaangifte gaat ervan uit dat onderscheid tussen «loon in-» en «loon over»- administraties mogelijk is. In het onderzoek naar het terugdringen van het aantal correctieberichten en fouten is, in samenspraak met vertegenwoordigers van de softwareleveranciers, intermediairs en werkgevers, ondermeer geconstateerd dat de loonadministratiepraktijk zeer divers is en dat een zuiver onderscheid tussen een zogenoemde «loon in-» en «loon over»-administratie in de praktijk niet te maken is. Hiervan uitgaande lijkt de basis aan het voorstel van de Ockham Groep te ontvallen.

De onderzoeken worden naar verwachting in oktober 2010 afgerond. De verschillende belanghebbende partijen zoals de softwareleveranciers, werkgevers en Actal worden bij de uitvoering van deze onderzoeken betrokken. Wij zullen u vóór 1 december 2010 informeren over de uitkomsten van de onderzoeken.

Kwaliteit van gegevens

Voor het borgen van de kwaliteit van de gegevens in de polisadministratie zijn al veel maatregelen getroffen. In onze brief van 31 november 2009 (Kamerstukken II 2009/10, 31 066, nr. 80) verwezen wij naar de opmerking van IWI dat een gezamenlijk beleidskader voor het borgen van de kwaliteit van gegevens ontbreekt. De essentie van deze opmerking is dat nog onvoldoende aantoonbaar is of in relatie tot de aard en omvang van de

risico's per gegeven en per proces voldoende maatregelen zijn getroffen voor het borgen van de kwaliteit van de gegevens. Voor het ontwikkelen van het beleidskader heeft IWI een handreiking gedaan. Onderzocht is of binnen deze handreiking het bestaande risicomodel van de Belastingdienst geschikt zou zijn. Dit blijkt niet het geval te zijn. Op verzoek van de ketenmanager hebben de Accountantsdienst UWV en de Rijksauditedienst toegezegd een risicomodel op te stellen dat wel geschikt is.

Robuuste keten

De loonaangifteketen is robuust als deze in bepaalde mate wijzigingsbestendig is. Met onze brief van 15 juni 2009 (Kamerstukken II 2009/10 31 066 en 26 448, nr. 72) informeerden wij u over onze visie op de robuuste keten. Wij merkten op dat anders dan bij de werkende en stabiele keten er geen sprake is van een homogeen pakket maatregelen dat op één bepaald moment in de toekomst is te realiseren. UWV en Belastingdienst hebben een plan opgesteld en in uitvoering genomen voor de robuuste keten. In dit plan zijn de in 2010 te realiseren maatregelen in detail uitgewerkt. Aan het eind van elk jaar werken UWV en Belastingdienst de maatregelen voor het jaar daarna in detail uit. Deze maatregelen maken onderdeel uit van de jaarlijkse planning & control-cyclus van UWV en Belastingdienst.

Het ontkoppelen van gegevensgebruik en gegevensverwerking bij de Belastingdienst is randvoorwaardelijk voor verdere stappen die de loonaangifteketen wijzigingsbestendiger maken. De term «gegevensverwerking» heeft hierbij betrekking op de stappen inwinnen, controleren, opslaan en leveren van gegevens. Na een in 2010 te starten impactanalyse bij de Belastingdienst volgt in 2012 besluitvorming over het ontkoppelen van gegevensgebruik en gegevensverwerking. In 2010 starten verder het overbrengen van controles uit het heffingssysteem naar de voorkant van de loonaangifteketen en het aansluiten van de loonaangifteketen op overheidsbrede ICT-voorzieningen en basisregistraties. In 2010 voeren UWV en Belastingdienst een impactanalyse uit voor het aansluiten van de loonaangifteketen op het Nieuw Handelsregister (NHR).

Met het wetsvoorstel Uniformering loonbegrip is een vereenvoudiging van wetgeving beoogd. Het voorstel betreft één loonbegrip waarover de heffingen loonbelasting, premies volksverzekeringen, premies Zorgverzekeringswet en premies werknemersverzekeringen worden berekend. Het kabinet heeft op 15 september 2009 een wetsvoorstel hiertoe bij de Tweede Kamer ingediend. Het wetsvoorstel is controversieel verklaard. Het uniformeren van het loonbegrip is randvoorwaardelijk voor verdergaande vereenvoudigingen.

Conclusie

Wij concluderen dat UWV en Belastingdienst goede resultaten behalen in het reguliere proces rond het verwerken van loonaangiftegegevens. Ook bij het treffen van de maatregelen voor de stabiele en robuuste loonaangifteketen is goede voortgang geboekt. In de komende periode vragen het afronden van de stabiele keten en de eerste stappen voor het realiseren

van de robuuste keten aandacht. Daarbij komt de focus meer te liggen op het borgen van de inhoudelijke kwaliteit van de gegevens in de polisadministratie en het aansluiten van meer afnemers.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner

De minister van Financiën,
J. C. de Jager